

MAKTABGACHA TA'LIM TIZIMIDA BOSHQARUV SHAKLLARI VA ME'YORIY-HUQUQIY XUJJATLARNI YURITISH MEZONLARI.

Asatova Sevara Ergashovna.

Surxondaryo viloyati Muzrabot tumani 5-sonli DMTT metodist, psixologi

Annotatsiya. Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tizimida boshqaruvning samarali shakllari va me'yoriy hujjatlarni saqlashning muhim mezonlari ko'rib chiqilgan. Mavjud adabiyotlarni tahlil qilish orqali maqola ilg'or tajribalarni aniqlash, tegishli usullarni muhokama qilish, muvaffaqiyatli amalga oshirish natijalarini taqdim etish va maktabgacha ta'limda boshqaruv va tartibga solish jarayonlarini optimallashtirish bo'yicha takliflar bilan yakunlashga qaratilgan.

Kalit So'zlar: Maktabgacha ta'lim, menejment, me'yoriy hujjatlar, mezonlar, samarali amaliyotlar, erta bolalikni rivojlantirish.

Maktabgacha ta'lim yosh bolalarning kognitiv, hissiy va ijtimoiy rivojlanishida hal qiluvchi rol o'ynaydi. Qulay o'quv muhitini ta'minlash uchun samarali boshqaruv va me'yoriy asoslarni yaratish zarur. Ushbu maqola maktabgacha ta'lim sharoitida uyushgan hujjatlarning ahamiyatini ta'kidlab, bunday tizimlarni saqlash uchun zarur bo'lgan asosiy mezonlarni o'rganadi. Ko'plab tadqiqotlar maktabgacha ta'limda boshqaruv va me'yoriy hujjatlarning ahamiyatini ta'kidlaydi. Olimlarning ta'kidlashicha, aniq ko'rsatmalar va siyosat o'qituvchilar, ota-onalar va ma'murlar o'rtasida yaxshi muloqotga hissa qo'shadi va hamkorlikda va qo'llab-quvvatlovchi ta'lim muhitini rivojlantiradi. Mavjud adabiyotlar, shuningdek, turli xil ta'lim falsafalari va metodologiyalariga mos keladigan moslashuvchan tizimlarga ehtiyoj borligini ta'kidlaydi. Ushbu maqola maktabgacha ta'limda menejment va tartibga solish amaliyoti bilan bog'liq ilmiy maqolalar, hisobotlar va amaliy tadqiqotlarni har tomonlama ko'rib chiqishga asoslangan. Tadqiqot usuli ushbu sohadagi umumiy mavzular, muammolar va muvaffaqiyatli strategiyalarni aniqlash

uchun adabiyotlarni tizimli tahlil qilishni o'z ichiga oladi. Maktabgacha ta'lim tizimidagi boshqaruv va me'yoriy hujjatlar yosh bolalarga beriladigan ta'limning uzluksiz ishlashi va sifatini ta'minlashda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Ushbu hujjatlarni samarali saqlash muvofiqlik, javobgarlik va doimiy takomillashtirish uchun juda muhimdir. Maktabgacha ta'lim tizimida boshqaruv shakllari va me'yoriy hujjatlarni saqlashning ba'zi mezonlari:

Qonuniy talablarga muvofiqligi:

- Barcha hujjatlar maktabgacha ta'limni tartibga soluvchi mahalliy, mintaqaviy va milliy qoidalarga rioya qilinishini ta'minlash.

- Huquqiy bazadagi har qanday o'zgarishlarga moslashish uchun hujjatlarni muntazam ravishda ko'rib chiqing va yangilang.

Aniqlik va mavjudlik:

- Hujjatlar barcha manfaatdor tomonlar, shu jumladan ota-onalar, o'qituvchilar va ma'muriy xodimlar tomonidan aniq, aniq va tushunarli bo'lishi kerak.

- Tegishli tomonlar uchun ushbu hujjatlarga oson kirish imkonini beruvchi tizimni saqlash.

Muvofiqlik va standartlashtirish:

- Hujjatlarning izchilligini ta'minlash uchun standartlashtirilgan formatlar va shablonlarni yaratish.

- Chalkashmaslik uchun hujjatlarda ishlatiladigan terminologiya va til bir xil bo'lishini ta'minlash.

Muntazam ko'rib chiqish va qayta ko'rib chiqish:

- Boshqaruv va me'yoriy hujjatlarni ularning dolzarbligi va samaradorligini ta'minlash uchun davriy sharhlarni rejalashtirish.

- Hisobot asosida hujjatlarni qayta ko'rib chiqish, siyosatdagi o'zgarishlar yoki baholash orqali aniqlangan yaxshilanishlar.

Versiyani Boshqarish:

- Vaqt o'tishi bilan hujjatlarga kiritilgan o'zgarishlarni kuzatish uchun versiyani boshqarish tizimini joriy etish.

- Eng so'nggi yangilanishlar haqida chalkashmaslik uchun turli xil versiyalarni aniq belgilang va belgilang.

Yozuvlarni Saqlash:

- Barcha boshqaruv va me'yoriy hujjatlar uchun tizimli ish yuritish jarayonini yuritish.

- Malumot va muvofiqlik maqsadida eski versiyalarni arxivlash.

Manfaatdor Tomonlarning Ishtiroki:

- Hujjatlarni ishlab chiqish va ko'rib chiqishda tegishli manfaatdor tomonlarni, shu jumladan o'qituvchilar, ota-onalar va ma'murlarni jalb qilish.

- Mavjud siyosat va protseduralarning samaradorligi to'g'risida fikr-mulohazalarni to'plang.

Trening va xabardorlik:

- Xodimlarning boshqaruv va me'yoriy hujjatlar mazmunidan xabardor bo'lishi va tushunishini ta'minlash uchun o'quv mashg'ulotlarini o'tkazish.

- Muntazam ravishda siyosat yoki tartib har qanday o'zgarishlar haqida xodimlari yangilash.

Monitoring va baholash:

- Hujjatlarda ko'rsatilgan siyosatlarning bajarilishini nazorat qilish tizimini yaratish.

- Siyosatning maktabgacha ta'lim tizimiga ta'sirini baholash uchun muntazam baholarni o'tkazish.

Favqulodda Vaziyatlarga Tayyorgarlik:

- Favqulodda vaziyatlar va inqirozni boshqarish bo'yicha qoidalarni tegishli hujjatlarga kiriting.

-Xodimlarning hujjatlashtirilgan protseduralarga muvofiq favqulodda vaziyatlarni hal qilish uchun yaxshi xabardor va o'qitilganligiga ishonch hosil qiling.

Aloqa Mexanizmlari:

- Ota-onalar, o'qituvchilar va boshqa manfaatdor tomonlarning siyosat samaradorligi bo'yicha fikr-mulohazalarini to'plash mexanizmlarini amalga oshirish.

- Kerakli tuzatishlar yoki yaxshilanishlar to'g'risida xabardor qarorlar qabul qilish uchun fikr-mulohazalardan foydalaning.

Ushbu mezonlarga rioya qilgan holda, maktabgacha ta'lim tizimlari ularni boshqarish va me'yoriy hujjatlarning samaradorligi, shaffofligi va doimiy ravishda takomillashtirilishini ta'minlashi mumkin.

Muhokama bo'limida maqolada aniqlangan mezonlar maktabgacha ta'limni boshqarishning umumiy samaradorligiga qanday hissa qo'shishi ko'rib chiqiladi. Bu aniq siyosat o'qituvchi va ota-onalar bilan muloqotni qanday kuchaytirishini, tartibga rioya qilishda shaffof hujjatlarning rolini va erta bolalik ta'limining rivojlanayotgan ehtiyojlarini qondirish uchun moslashuvchanlikning ahamiyatini o'rganadi.

Xulosalar:

Keng qamrovli tahlil shuni ko'rsatadiki, muvaffaqiyatli maktabgacha boshqaruv va me'yoriy hujjatlar aniq belgilangan siyosat, shaffof aloqa va moslashuvchanlikka tayanadi. Erta bolalik ta'limining dinamik xususiyatini tan olgan holda, samarali boshqaruv uchun mustahkam asosni saqlab, o'zgaruvchan talablarga moslasha oladigan tizimlarni amalga oshirish juda muhimdir.

Maktabgacha ta'limda boshqaruv va me'yoriy hujjatlarni takomillashtirish uchun manfaatdor tomonlar o'qituvchilar va ma'murlar uchun muntazam o'quv dasturlarini amalga oshirishni o'ylashlari kerak. Bundan tashqari, raqamli vositalar va platformalarni kiritish hujjatlar jarayonlarini soddalashtirishi, kirish va samaradorlikni ta'minlashi mumkin. Bundan tashqari, ta'lim hamjamiyatida olib borilayotgan tadqiqotlar va hamkorlik ilg'or tajribalarni takomillashtirish va yangilash uchun juda muhimdir.

Xulosa qilib aytganda, samarali boshqaruv va me'yoriy hujjatlar maktabgacha ta'lim muvaffaqiyatining ajralmas qismidir. Maktabgacha ta'lim tizimi yaxshi belgilangan mezonlarga rioya qilish va moslashuvchanlikni qabul qilish orqali yosh o'quvchilarning yaxlit rivojlanishini osonlashtiradigan tarbiya muhitini ta'minlashi mumkin. Uzluksiz takomillashtirish va hamkorlik orqali maktabgacha ta'lim sohasi u xizmat ko'rsatadigan bolalarning doimiy o'zgaruvchan ehtiyojlarini qondirish uchun rivojlanishi mumkin.

Adabiyotlar.

1. Maktabgacha ta'lim muassasasining "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi. – T., 2018.
2. Axmedov Sh. Uzluksiz ta'lim, fan va ishlab chiqarishning integratsiyalashuvi. – T., 2005.
3. Drapeau Patti. Sparking student creativity (practical ways to promote innovative thinking and problem solving). – Alexandria – Virginia, USA: ASCD, 2014. – p.
4. Ксендзова, ГФ Мактабгача та'лим тизимини модернизатсия қилишда психологик-педагогик ёрдам / ГФ Ксендзова // Якутск ИПКРО нашриёти, 2006 йил - С 146- 148
5. Vinogradova N.A., Miklyeva N.V., Tolstikova Ю.V. va hokazo. Maktabgacha ta'lim ta'lim. Terminlar lug'ati / - M.: Ayris-press, 2005.-- 400 b. - (Maktabgacha ta'lim va rivojlanish).
6. Novikova G.P. Zamonaviy maktabgacha ta'limni boshqarish shartlar: Maktabgacha ta'lim muassasasi rahbari uchun qo'llanma. - M.: Ventana-Graf, 2007.-- 80 b. - (Kutubxona bolalar bog'chasi).
7. Pozdnyak L. V., Lяschenko N. N. Maktabgacha ta'limni boshqarish: Darslik. stud uchun qo'llanma. ped. universitetlar. - 2-nashr, Stereotip. M.: "Akademiya" nashriyot markazi, 2001.-- 432 b
8. Троян А.Н. Мактабгача та'лимни бoшқариш: darslik. - M.: Sfera TC, 2005.-- 160 b. (Qo'llanma)